

LIFE-IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002)

Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τον τύπο οικοτόπου 2250

*Θίνες των παραλίων με *Juniperus* spp.

Παραδοτέο Δράσης Α.1

Πανεπιστήμιο Πατρών
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Φεβρουάριος 2021

Με τη συγχρηματοδότηση του Προγράμματος LIFE
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη συγχρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου

Προτεινόμενη βιβλιογραφική αναφορά:

ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ Π., ΤΣΙΡΙΠΙΔΗΣ Ι., ΚΟΚΚΟΡΗΣ Ι., ΗΛΙΑΔΟΥ Ε., ΚΟΝΤΟΠΑΝΟΥ Α. 2021. Σχέδιο Δράσης για τον τύπο οικοτόπου 2250 *Θίνες των παραλιών με *Juniperus* spp. Έργο LIFE-IP 4 NATURA: Ολοκληρωμένες δράσεις για την διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα (LIFE16 IPE/GR/000002). Παραδοτέο Δράσης Α.1. Πανεπιστήμιο Πατρών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πάτρα, 73 σελ. & IV Παραρτήματα. Τελική έκδοση.

Suggested citation:

DIMOPOULOS P., TSIRIPIDIS I., KOKKORIS I., ILIADOU E., KONTOPANOU A. 2021. Action Plan for the habitat type 2250 *Coastal dunes with *Juniperus* spp. LIFE-IP 4 NATURA Project: Integrated actions for the conservation and management of Natura 2000 sites, species, habitats and ecosystems in Greece (LIFE16 IPE/GR/000002). Deliverable Action A.1. University of Patras, Aristotle University of Thessaloniki, Patras, 73 pp. & IV Annexes. Final version.

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στον τύπο οικοτόπου προτεραιότητας 2250* (Παράρτημα Ι, Οδηγία 92/43) εντάσσονται οι σχηματισμοί αμμωδών υποστρωμάτων και θινών σε ακτές της Μεσογείου και στην θερμο-Ατλαντική ζώνης με αρκεύθους (είδη του γένους *Juniperus*) [(*Juniperus turbinata* subsp. *turbinata* (= *J. lycia*, *J. phoenicea* subsp. *lycia*), *J. macrocarpa*, *J. navicularis* (= *J. transtagana*, *J. oxycedrus* subsp. *transtagana*), *J. communis*]. Στην Ελλάδα το πρότυπο εξάπλωσης του τύπου οικοτόπου είναι σποραδικό (infrequent), καθώς απαντάται σε 22 περιοχές του δικτύου Natura 2000, κυρίως στα νησιά του Αιγαίου, στην Κρήτη, στη Δυτική Ελλάδα και στην Πελοπόννησο. Η σημασία διατήρησης είναι υψηλή και ο βαθμός ευθύνης που φέρει η Ελλάδα για την διατήρηση του οικοτόπου είναι πολύ υψηλός, λόγω α) της σπανιότητας του οικοτόπου, β) των πιέσεων και απειλών που ασκούνται στον παράκτιο χώρο εξάπλωσης του και γ) του ότι αποτελεί έναν ενδιάμεσο-συνδετικό σταθμό (stepping stone) κατά την έννοια της διατήρησης του συνεκτικού δικτύου Natura 2000. Στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο εξεταζόμενος τύπος οικοτόπου απαντάται σε 238 περιοχές του δικτύου Natura 2000. Στην Ελλάδα, ο τύπος οικοτόπου 2250* έχει αξιολογηθεί σε Μη Ικανοποιητική-Ανεπαρκή (U1) Κατάσταση Διατήρησης (ΚΔ) σε εθνικό επίπεδο σύμφωνα με την 4η εξαετή εθνική αφορά (άρθρο 17 Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ). Κύρια αιτία για την Μη Ικανοποιητική-Ανεπαρκή (U1) Κατάσταση Διατήρησης είναι: α) η Μη Ικανοποιητική-Ανεπαρκής (U1) ΚΔ της έκτασης του τύπου οικοτόπου, και β) οι φτωχές μελλοντικές προοπτικές για την έκταση του οικοτόπου. Οι υπόλοιπες παράμετροι αξιολογήθηκαν με Ικανοποιητική (FV) Κατάσταση Διατήρησης. Στο επίπεδο της Μεσογειακής Βιογεωγραφικής Ζώνης, από τις έξι (6) χώρες στις οποίες απαντάται ο οικοτόπος 2250*, στις δύο (Γαλλία, Ιταλία) η κατάσταση διατήρησης έχει αξιολογηθεί ως Μη Ικανοποιητική-Κακή (U2), στις τρεις (Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία) ως Μη Ικανοποιητική-Ανεπαρκής (U1) και σε μια (Κύπρος) ως Ικανοποιητική (FV). Οι συχνότερα εμφανιζόμενες πιέσεις/απειλές που έχουν καταγραφεί εντός των περιοχών εξάπλωσης του οικοτόπου 2250* με βάση τα αποτελέσματα της Εποπτείας είναι οι εξής: η βόσκηση (A04), δημιουργία δρόμων και μονοπατιών (D01), ύπαρξη υποδομών και κτιρίων (E01 και E04), απορρίμματα-ρύπανση εδάφους (E03 και H05), ύπαρξη δομών αναψυχής (G02), δραστηριότητες αναψυχής (G01) και άλλες ανθρωπογενείς διαταραχές (G05). Από άποψη σημαντικότητας, οι πιέσεις/απειλές ιεραρχούνται ως εξής: με υψηλό βαθμό σημαντικότητας: η βόσκηση (A04), η ύπαρξη δομών αναψυχής (G02), η ύπαρξη υποδομών και κτιρίων (E01 και E04) και άλλες ανθρωπογενείς διαταραχές (G05) (σε 0.77% των θέσεων καταγραφής και στο 1.54% των θέσεων δειγματοληψίας), με μέτριο βαθμό σημαντικότητας: η ύπαρξη υποδομών και κτιρίων (E01 και E04), η δημιουργία δρόμων και μονοπατιών (D01), η βόσκηση (A04), οι δραστηριότητες αναψυχής (G01), η καλλιέργεια (A01), η ύπαρξη δομών αναψυχής (G02) και άλλες ανθρωπογενείς διαταραχές (G05) (σε ποσοστό πάνω από 3% των θέσεων δειγματοληψίας). Σκοπός του παρόντος Σχεδίου Δράσης για τον τύπο οικοτόπου 2250* είναι η βελτίωση της Κατάστασης Διατήρησης (ΚΔ) από Μη Ικανοποιητική-Ανεπαρκής (U1), που είναι σήμερα, σε Ικανοποιητική (FV), μέσω της επίτευξης των εξής ειδικών στόχων:

(α) βελτίωση των παραμέτρων του τύπου οικοτόπου που δεν βρίσκονται σε Ικανοποιητική ΚΔ (έκταση και μελλοντικές προοπτικές της) (αποκατάσταση του τύπου οικοτόπου),

(β) βελτίωση των παραμέτρων που βρίσκονται οριακά σε Ικανοποιητική ΚΔ (δομή και λειτουργίες), έτσι ώστε να διασφαλιστεί στο μέλλον η ικανοποιητική ΚΔ τους,

(γ) διασφάλιση Ικανοποιητικής ΚΔ στις περιοχές εμφάνισης του τύπου οικοτόπου και για όσες παραμέτρους της ΚΔ του τύπου οικοτόπου ισχύει.

Εδώ ζούμε
Natura 2000

Προκειμένου να επιτευχθεί ο γενικός σκοπός και οι επιμέρους ειδικοί στόχοι του Σχεδίου Δράσης για τον τύπο οικοτόπου 2250*, μετά την αποτίμηση όλων των παραμέτρων αξιολόγησης της ΚΔ του οικοτόπου με βάση τα διαθέσιμα (ποιοτικά και ποσοτικά) δεδομένα με βάση την μέθοδο πλήρους καταγραφής ή της στατιστικά ισχυρής εκτίμησης, προτείνονται 2 Μέτρα και 14 Δράσεις διατήρησης, οι οποίες διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες, άμεσα αλληλεξαρτώμενες και διαδοχικά εφαρμοζόμενες. Η πρώτη (Α) κατηγορία αφορά προπαρασκευαστικές δράσεις (βελτίωση και τεκμηρίωση της υφιστάμενης γνώσης) που είναι απαραίτητες για εφαρμογή δράσεων αύξησης της έκτασής του, περιορισμού των πιέσεων και των απειλών και έργων αποκατάστασης και βελτίωσης της δομής, των λειτουργιών του οικοτόπου. Η δεύτερη (Β) κατηγορία αφορά σε έργα και εργασίες σχετικές με τη βελτίωση της ΚΔ του τύπου οικοτόπου και στηρίζονται στα αποτελέσματα των προπαρασκευαστικών δράσεων.

Εδώ Ζούμε
Natura 2000

SUMMARY

The priority habitat type 2250 * (Annex I, Directive 92/43) incorporates plant communities of sandy substrata and dune formations on the Mediterranean coasts and in the thermo-Atlantic belt biogeographic area of juniper taxa [*Juniperus turbinata* subsp. *turbinata* (= *J. lycia*, *J. phoenicea* subsp. *lycia*), *J. macrocarpa*, *J. navicularis* (= *J. transtaganana*, *J. oxycedrus* subsp. *transtaganana*), *J. communis*]. In Greece the pattern of the habitat type is infrequent, as it occurs in 22 Special Areas of Conservation (SACs) of the Natura 2000 network, mainly in the Aegean islands, Crete, Western Greece and the Peloponnese. The conservation importance of the habitat type 2250 is high and the degree of responsibility that Greece has for its maintenance conservation is very high due to a) the rarity of the habitat, b) the pressures and threats exerted on the coastal areas of its distribution and c) its stepping-stone role in the sense of maintaining the coherence of the Natura 2000 network. At the European Union level, the habitat type in question is found in 238 Sites of Community Importance (SCIs)/SACs of the Natura 2000 network. In Greece, the Conservation Status (CS) of the habitat type 2250 * has been assessed at the national level as Unfavourable-Inadequate (U1), in accordance with the 4th 6-years national report (Article 17, Directive 92/43/ EEC). The Unfavorable-Inadequate (U1) Conservation Status is due to: (a) the Unfavorable-Inadequate (U1) conservation status of the habitat type's area and (b) the poor future prospects for the habitat type's area. The remaining parameters were assessed at Favorable (FV) conservation status.

At the level of the Mediterranean Biogeographical Zone, of the six (6) countries where the habitat type 2250 occurs, the conservation status assessment has given the following results: in two (France and Italy) the conservation status was assessed as Unfavorable-Bad (U2), in three (Greece, Spain, Portugal) as Unfavorable -Inadequate (U1) and in one (Cyprus) as Favorable (FV). The most frequently occurring pressures / threats recorded within the range of the habitat type 2250 are the following: grazing (A04), road and path creation (D01), infrastructures and buildings (E01 and E04), leisure infrastructures and activities (G02, G01) and other anthropogenic disturbances (G05). In terms of importance, the pressures / threats are ranked as follows: a) high degree of importance: grazing (A04), recreational structures (G02), infrastructures and buildings (E01 and E04) and other anthropogenic disturbances (G05) (0.77% of the total records and 1.54% of the sample plots), b) moderate degree of importance: infrastructures and buildings (E01 and E04), roads and paths (D01), grazing (A04), leisure activities and recreational infrastructures (G02 and G01), cultivation (A01), and other anthropogenic disturbances (G05) (>3% of the sample plots).

The main aim of this Action Plan for the habitat type 2250 * is to improve nationally its Conservation Status from its current Unfavorable-Inadequate (U1), to Favorable status (FV), by achieving the following specific objectives:

Εδώ ζούμε
Natura 2000

- (a) improvement of the habitat type's parameters not assessed at Favorable (FV) Conservation Status (range area and its future prospects) and restoration activities for the habitat type;
- (b) improvement of the habitat type's parameters that are marginally in Favorable Conservation Status (structure and functions), in order to ensure a Favorable CS in the future.
- (c) Ensuring Favorable (FV) Conservation Status in the different localities within the Natura 2000 sites where the habitat type 2250 is distributed and for the habitat type's parameters that certain actions and measures are valid and could be implemented.

In order to achieve the main aim and the specific objectives of the Action Plan for the habitat type 2250*, we evaluated all available data on the Conservation Status Assessment parameters (qualitative and quantitative), based either on complete sampling records or on statistically robust predictions method, and we reached in the following suggestions: two (2) measures and (14) conservation actions, which fall into two broad categories, directly interdependent and sequentially implemented. The first category (A) relates to preparatory actions (improvement, updating and documentation of existing knowledge data) necessary to implement actions to increase the habitat type's extent, reduce pressures and threats, restore and improve habitat's structure and functions. The second (B) category relates to projects and works related to habitat type improvement and will be based on the existing data as they will be improved, complemented and updated by the results of the preparatory actions.

